

Aan: Gemeente Gorinchem

t.a.v.: D. Rumpff

Adviesdatum 7 november 2025

Onderwerp Milieurisico's van het LD-
staalslakken depot bij Spijk voor
Gorinchem

Behandeld door J. den Hartog

(Gelieve bij correspondentie dit nummer te vermelden)

Geachte leden van het College,

In dit memo leggen we uit wat de belangrijkste milieurisico's zijn van het depot met LD-staalslakken bij Spijk (Gemeente West Betuwe). We richten ons vooral op de mogelijke gevolgen voor Gorinchem en haar inwoners. Ook vragen wij aandacht voor de huidige situatie waarbij, in onze mening, niet wordt voldaan aan de regels uit het besluit activiteiten leefomgeving. De gemeente Gorinchem heeft al eerder zorgen geuit, vooral over het verspreiden van gevaarlijke stoffen door de lucht en het risico dat gevaarlijke stoffen in het grondwater terechtkomen.

Advies:

Wij geven het advies om aanvullende monitoring te (laten) verrichten in het diepere grondwater in lijn met de monitoring in opdracht van de provincie Gelderland.

Ook adviseren wij de Provincie Zuid-Holland te informeren om de mogelijke gevolgen van het grondwater aangezien zij daar bevoegd gezag van zijn.

Het dringende advies om de gemeente West-Betuwe te wijzen op de regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving met betrekking tot de opslag van de staalslakken in de huidige vorm en op deze regels toe te zien.



1. Belangrijkste milieurisico's voor Gorinchem

De risico's voor Gorinchem komen vooral doordat de staalslakken niet goed zijn toegepast. Als ze in contact komen met water, kunnen ze het milieu vervuilen.

1.1 Stof en gezondheidsrisico's

LD-staalslakken bevatten chemische stoffen en zware metalen. Er is zorg over de gezondheid van inwoners door stof dat vrijkomt tijdens werkzaamheden op het terrein.

- Giftige metalen in stof: Onderzoek laat zien dat LD-staalslakken metalen bevatten zoals calcium, vanadium, mangaan en chroom. Chroom-6 is een kankerverwekkende stof.
- Metingen van stof in de lucht: In augustus en september 2024 is opnieuw gemeten. Daaruit bleek dat er iets meer stof, calcium en vanadium in de lucht zat bij windrichting naar Gorinchem.
- Normen niet overschreden: Er is géén chroom-6 of mangaan gevonden in de gemeten stof. De hoeveelheden stof, calcium en vanadium waren veel lager dan de gezondheidsnormen.

1.2 Grondwatervervuiling

Een groter risico op de lange termijn is dat zware metalen in het grondwater terechtkomen. Als de staalslakken nat worden, stijgt de pH-waarde sterk en lossen metalen op.

- Risico op verspreiding: De staalslakken liggen in een veengebied dat kan verzakken. Daardoor kunnen ze makkelijker in contact komen met grondwater.
- Toename van stoffen in grondwater: In 2024 is in peilbuizen naast het terrein een toename van seleen (Se) gemeten.

1.3 Geen metingen in Gorinchem zelf

De gemeente Gorinchem vindt het belangrijk dat er goede metingen worden gedaan van het grondwater in Gorinchem. Nu zijn er nog geen metingen op Gorinchems grondgebied van het grondwater die mogelijke beïnvloeding kunnen monitoren vanuit de toepassing in Spijk. Wellicht kan het bestaande meetnet (door DHV in opdracht van provincie Gelderland) worden uitgebreid met peilbuizen die reeds bestaan in het gebied van Gorinchem. Geschikte grondwatergegevens zijn schaars echter. Bron:

<https://www.broloket.nl/ondergrondgegevens>. Dit zou inhouden dat er aanvullende peilbuizen moeten geplaatst worden die expliciet rekening houden met de geo-hydrologische situatie ter plaatse van onder andere de zandbanen in het gebied.



2. Rol van de Provincie Zuid-Holland

De Provincie Zuid-Holland is verantwoordelijk voor het grondwater in Gorinchem. Zij moeten zorgen voor goede controle van de waterkwaliteit om de veiligheid van de inwoners te garanderen. Voor de locatie in Spijk zijn de Provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland verantwoordelijk. OZHZ stelt voor om de Provincie Zuid-Holland te informeren over de casus.

3. Huidige situatie

Gemeente West-Betuwe, Waterschap Rivierenland en Omgevingsdienst Rivierenland zijn de instanties die maatregelen genomen hebben genomen en/of hebben laten nemen door de initiatiefnemer om verspreiding van de verontreinigingen vanuit de locatie met de staalslakken te voorkomen:

- Het Waterschap heeft het gebied afgesloten van de omliggende watergangen door een aantal sloten af te dammen. Hierdoor is een aparte polder ontstaan en het overtollige oppervlaktewater wordt via een zuiveringsinstallatie geloosd op watergangen die uitkomen op de Linge. Er zou voortdurend gemonitord worden op de kwaliteit van het water uit de zuiveringsinstallatie.
- Rond en op het gebied wordt het ondiepe grondwater gemonitord. Hier wordt jaarlijks de grondwaterkwaliteit gecontroleerd en op het terrein zelf driemaandelijks;
- Het diepere grondwater wordt ook gecontroleerd namens provincie Gelderland op de aanwezigheid van verontreinigingen met een systeem van peilbuizen met filters op een diepte van vijf tot 11 meter (eerste watervoerende pakket en met het oog op de aanwezigheid van zandbanen in de deklaag). Volgens de rapportage is er nog geen beïnvloeding van het diepere grondwater,
- ORD heeft verder bepaald dat het nu blootliggende depot met de staalslakken bij risico op stofvorming nat moet worden gehouden, zoals bij werkzaamheden op het terrein en bij harde wind. Er zijn in de afgelopen drie jaar drie stofmetingen verricht, met name gericht op de direct aanwonenden in de gemeente Westbetuwe. Hier zijn geen risico's te verwachten volgens de rapportages.



4. Onwenselijke situatie die in strijd met het besluit activiteiten leefomgeving

De slakken zijn tot nu toe niet afgedekt en geïsoleerd toegepast. Hierdoor zijn er risico's.

Dit is niet conform het besluit activiteiten leefomgeving (BAL) oordeelt Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid (OZHZ).

De slakken vallen onder stuifklasse S4 en onder uitlogende goederen.

Hiermee wordt in de huidige situatie dus niet voldaan aan artikel 4.1064 (bodem: bodembeschermende voorziening bij opslaan van uitlogende goederen). Deze artikelen vermelden dat opslag alleen afgedekt mag plaatsvinden.

Wij vragen aandacht voor het niet voldoen aan deze verplichting en deze zo snel mogelijk te ongedaan te maken.

Bron

[Artikel 4.1064 Besluit activiteiten leefomgeving](#) en artikel 4.1065 en verder.

[Bijlage IV Besluit activiteiten leefomgeving](#)

[Bijlage IVa Besluit activiteiten leefomgeving](#)

5. Advies:

Wij geven het advies om aanvullende monitoring te (laten) verrichten in het diepere grondwater in lijn met de monitoring in opdracht van de provincie Gelderland.

Ook adviseren wij de Provincie Zuid-Holland te informeren om de mogelijke gevolgen van het grondwater aangezien zij daar bevoegd gezag van zijn.

Ook het dringende advies om de gemeente West-Betuwe te wijzen op de regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving met betrekking tot het opslag van de staalslakken in de huidige vorm en deze te laten voldoen aan de regels uit het BAL.



Beoordeelde stukken:

(Locatievisie Omgeving The Dutch, december 2023).

(Principeverzoek Grondlichaam Spijk, 9 november 2023).

(Veelgestelde vragen en tijdlijn Zuidbaan, juni 2024).

(Deltares-rapport: Toepassing van LD-staalslakken voor de uitbreiding van golfbaan The Dutch in Spijk, 25 oktober 2019).

(RIVM-briefrapport over radioactiviteit in gestorte staalslakken bij Spijk, 2021).

(RPS Rapportage: Onderzoek Verspreiding Stof, Chroom-6 en Metalen omgeving Haarweg Spijk, 1 november 2023).

(RPS Rapportage: Herhalingsonderzoek Verspreiding Stof, Chroom-6 en Metalen omgeving Haarweg Spijk, 9 oktober 2024).

(RPS Rapportage: Onderzoek Stofsamenstelling onder Worst-Case Omstandigheden, 18 juni 2025).

(Notitie Monitoring Golfbaan Spijk 2024).

(Brief van Gemeente West Betuwe aan Staatssecretaris van I&W over Staalslakken Spijk, 16 januari 2025).

(Informatiedocument LD-staalslaktoepassing golfbaan Spijk, Royal HaskoningDHV, 29 juli 2020).

(Vooraankondiging informatiebijeenkomst Staalslakdepot te Spijk, 12 november 2025).

(Brief van Gemeente Gorinchem aan Gemeente West Betuwe over staalslakkenproblematiek, 24 oktober 2024).

"beïnvloeding-kwaliteit-grondwater-onttrekkingsput-ten-gevolge-van-uitloging-staalslakken-spijk.pdf" (Notitie HaskoningDHV, 4 juni 2024).

